

POSTANOWIENIE

Dnia 23 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z odwołania H. Sp. z o.o. Sp.k.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziału w Poznaniu

z udziałem W. P.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym i wysokość podstawy wymiaru składek,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 23
kwietnia 2025 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego w
Poznaniu

z dnia 9 sierpnia 2024 r., sygn. akt III AUa 498/24,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, wyrokiem z dnia 9 sierpnia 2024 r., oddalił apelację H. Sp. z o.o. Sp. k. w G. od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 14 marca 2024 r., oddalającego odwołanie Spółki od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, [...] Oddział w Poznaniu z dnia z 26 czerwca 2023 r., stwierdzającej, że W. P. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2021 r. u płatnika składek H. Sp. z o.o. sp. k. oraz ustalającej, że podstawy wymiaru składek za: luty, marzec, maj, lipiec do

grudnia 2020 r, luty, marzec, kwiecień, czerwiec do grudnia 2021 r. stanowią kwoty wskazane w decyzji.

Sąd Apelacyjny stanął na stanowisku, że emeryt, rencista wykonujący umowę zlecenie, pozostający jednocześnie w stosunku pracy, może nie być objęty ubezpieczeniami z tytułu wykonywania umowy zlecenia wyłącznie wówczas, gdyby wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu pozostawania w stosunku pracy osiągnęła, w przeliczeniu na jeden miesiąc, kwotę określoną w art. 18 ust. 4 pkt 5a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2025 r., poz. 350, dalej jako ustawa systemowa), a taka okoliczność w sprawie nie występowała. W sprawie nie miał również znaczenia fakt, że ubezpieczony, którego dotyczy decyzja jest tzw. emerytem mundurowym. Oczywiście bowiem jest, że sformułowanie, którym posługuje się ustawodawca w art. 9 ust. 4a ustawy systemowej, to jest „osoby mające ustalone prawo do emerytury lub renty”, należy odnieść zarówno do osób mających prawo do emerytury lub renty z powszechnego systemu, jak również do osób mających prawo do świadczeń emerytalnych z tytułu pełnionej służby.

Skargę kasacyjną wniósł pełnomocnik Spółki, zaskarżając wyrok Sądu Apelacyjnego w całości. We wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania wskazał na jej oczywistą zasadność oraz potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości oraz wywołujących rozbieżności w orzecznictwie. W ocenie skarżącego ubezpieczony, który miał ustaloną emeryturę, a nadto był zatrudniony u innego niż odwołujący się podmiotu na podstawie umowy o pracę w niepełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem niższym niż minimalne, nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu z tytułu wykonywania umowy zlecenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Podstawa z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. jest jednolicie rozumiana w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, LEX nr 424365; z dnia 28 marca 2007 r., II CSK84/07, LEX nr 315351). Dlatego skarżącego obciążał obowiązek

przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zawierającej szczegółowy opis tego, na czym polegają poważne wątpliwości interpretacyjne (por. postanowienie Sądu Najwyższego: z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09, LEX nr 570112; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/06, LEX nr 950814). Nie można uznać, że w sprawie zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawa, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii prawnej prezentowanej przez skarżącego, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, LEX nr 523522 oraz z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP wkładka 2003 Nr 13, poz. 5).

Analiza wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (i jego uzasadnienia) wskazuje, że ten element skarżący potraktował dość swobodnie. Przede wszystkim nie dokonał wykładni prawa, wskazując na możliwe jego skutki, lecz ograniczył się do zaprezentowania własnego poglądu. Taki rezultat gubi publicznoprawne funkcje skargi kasacyjnej. Po wtóre, orzekające w sprawie sądy wyjaśniły, jak należy interpretować sporne przepisy, a dla przeciwwagi pełnomocnik Spółki nie przedstawił innych judykatów, które wskazywałyby na konieczność wypowiedzi Sądu Najwyższego.

W końcu w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. postanowienia: z dnia 16 lutego 2023 r., II USK 35/22; z dnia 11 stycznia 2023 r., II USK 170/22, z dnia 29 listopada 2023 r., III PSK 37/23) przyjęto, że ocena sytuacji prawnej zleceniobiorcy uprawnionego do emerytury lub renty, pozostającego w stosunku pracy, dokonywana z uwzględnieniem regulacji art. 9 ust. 2c ustawy systemowej powinna „wyprzedzać” ocenę dokonywaną wyłącznie na podstawie art. 9 ust. 4a tej ustawy. W praktyce z możliwością zastosowania zasady, w myśl której zleceniobiorca uprawniony do emerytury lub renty pozostający w stosunku pracy nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu wykonywania umowy zlecenia, będziemy mieli zatem do czynienia wtedy, gdy podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu pozostawania w stosunku pracy osiągnie kwotę określoną w art. 18 ust. 4 pkt 5a (to znaczy kwotę minimalnego wynagrodzenia za pracę), na co jednoznacznie wskazuje brzmienie zdania

drugiego art. 9 ust. 2c *in fine*, które nie określa przecież wymienionych tam „innych tytułów”, a zatem obejmuje także osoby pozostające w stosunku pracy. Natomiast, gdy podstawa wymiaru składek z tytułu pozostawania w stosunku pracy będzie niższa niż kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę, zleceniobiorca uprawniony do emerytury lub renty pozostający w stosunku pracy będzie podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym również z tytułu wykonywania umowy zlecenia.

Pojęcie zaś „oczywistego” naruszenia prawa należy do sfery obiektywnej i wymaga wykazania, że podniesione zarzuty naruszenia podstaw zaskarżenia były ewidentnie zasadne bez potrzeby dokonywania szczegółowej lub ponownej weryfikacji kontestowanego stanu faktycznego. Krótko mówiąc, chodzi o ułomne rozstrzygnięcie, które powinno być widoczne od razu. Tymczasem zestawienie argumentacji, jaką posłużył się Sąd odwoławczy oraz skarżący nie prowadzi do akceptacji poglądu, iż w sprawie doszło do elementarnego naruszenia prawa.

Dlatego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

AGM

[a.ł.]